

102 г. пр. Христа). По рождение Цезарь билъ патриций и роднина на великия Марий. Първоначалното си образование той получилъ подъ ръководството на майка си, която Тацитъ поставя наравно съ майката на Гракхитъ. На 13 годишна възраст Цезарь по настояването на Мария билъ посветенъ въ званието *flamen dialis* — служител на Юпитера. По-късно, по случай женидбата си, той се спръчкалъ съ диктатора Сула и, за да избѣгне гнѣва му, заминалъ за Азия. Тамъ за първи пжтъ застаналъ подъ римскитъ знамена, подъ ония именно знамена, които той по-сетнѣ толкова много прославилъ. Наскоро младиятъ Цезарь взелъ участие въ една експедиция срѣщу сицилийскитъ пирати и, тъй като Сула въ това врѣме умрѣлъ, той се върналъ въ Римъ, гдѣто веднага излѣзълъ на политическото поприще. Отъ 74 г. Цезарь почва бързо да се въздига: прѣзъ 72 г. той става *pontifex*, прѣзъ 68 го избиратъ за квесторъ, послѣ го назначаватъ едилъ, добива високото звание *pontifex maximus*, достига дори до преторски санъ. Въ 60 г. пр. Хр. Цезарь, Красъ и Помпей съставили *първия триумвиратъ*. На другата година Цезарь, като консулъ, заминалъ да уреди даденитъ му провинции: *Gallia Cisalpina*, *Gallia Narbonensis* и *Illyria*. Тамъ той прѣдприелъ войната, описана отъ самия него въ едно отъ най-забѣлжителнитъ му съчинения — *De bello gallico* (*Commentarii de bello gallico*). Прѣзъ априлъ 56 г. триумвиритъ подновили договора си, като, при това, внесли въ него нѣкои промѣни; между другото властта на Цезара надъ Галия била продължена до януари 50 г. На уречения срокъ, обаче, Цезарь се помжчилъ да склони Помпея и Краса да продължатъ още властта му, но не сполучилъ и трѣбвало да разпусне войскитъ си. Слѣдъ кжсо колебание, той прѣминалъ границата на владѣнията си, Рубиконъ. Гражданската война — *bellum civile* — се почналъ. Сражението при Фарсала и смъртта на Помпея осигурили надмощието на Цезаря; побѣдата при Тапусъ, Катоновата смъртъ и побѣдата при Мунда (45 г.) прѣмахнали всички прѣчки отъ пжтя му. Цезарь централизиралъ всичката власть въ ржцѣтъ си: той билъ едновременно и консулъ, и диктаторъ, и цензоръ на нравитъ, и императоръ.

Могществото на Цезара, обаче, не траяло дълго врѣме: на 15 мартъ 44 г. той падналъ подъ ударитъ на заговорници, на чело съ Касия, Лонгина и Брута.

Освѣтъ на политиката и войната, Цезарь е посветилъ не малко врѣме и трудъ и на литературата. На младини още той написалъ поемата *Laudes Herculis*, трагедията *Oedipus*, стихотворната сбирка *Iter* и много други произведения. Най-важни Цезареви съчинения сж: *De bello dallico* и *De bello civile*. За развиването на нашата тема ще си послужимъ само съ първото отъ тѣхъ.

Александръ, Цезарь и Наполеонъ сж най-великитъ завоеватели и стратеги въ историята. Стратегията на Цезара, прилагана по-послѣ съ нечуванъ успѣхъ отъ гениалния му ученикъ Наполеона и до днесъ още има голѣмо значение въ военното изкуство. Смѣло може да се каже, че основнитъ принципи на днешната сложна военна наука сж създадени отъ Цезара.